

*Till Riksdagen***Tjänstebenämningarna inom riksdagen**

I en motion (I: 1228) till 1970 års riksdag, väckt i anledning av 1969 års organisationsutrednings betänkanden "Enkammarriksdagens förvaltnings- och personalorganisation" och "Utskottens personalorganisation", togs frågan upp om tjänstetitlar för riksdagens, främst utskottens personal. Motionären fann det otillfredsställande att högt kvalificerade tjänstemän skulle benämnas sekreterare, biträdande sekreterare etc., särskilt om de skulle stanna en längre följd av år hos riksdagen. Detta stred mot vad som vore gängse inom förvaltningen, t. ex. inom departementen.

Sammansatta konstitutions- och bankoutskottet instämde i dessa synpunkter och uttalade, att det fick bli en uppgift för riksdagens förvaltningsstyrelse att överväga frågan och lägga fram förslag för riksdagen (KBaU 1970: 1, s. 10). Riksdagen lämnade detta uttalande utan erinran.

Även vid löneförhandlingarna hösten 1970 rörande tjänsterna i enkammarriksdagens förvaltnings- och personalorganisation fördes frågan om tjänstebenämningarna inom riksdagen fram. I förhandlingsprotokoll 26.10.1970 antecknades, att parterna var överens att bilda en arbetsgrupp för denna fråga med avsikt att resultatet skulle kunna beaktas i 1971 års avtal.

Med hänsyn till nyss angivna uttalanden vid 1970 års riksdag beslöt riksdagens förvaltningsstyrelse 3.3.1971 att tillsätta en särskild utredning för att verkställa en översyn av tjänstebenämningarna inom riksdagen och avge förslag till förvaltningsstyrelsen. Utredningen har bestått av sex ledamöter, tre från arbetsgivarsidan och tre från arbetstagarsidan. Utredningen avlämnade sitt förslag med skrivelse 13.5.1971 (*bilaga*). Den närmare innebörden av förslaget framgår av bilaga 1 till skrivelsen. Förslaget har delgetts statstjänstemännens huvudorganisationer för yttranden. Statsanställdas Förbund (SF), Statstjänstemännens Riksförbund (SR) och TCO:s statstjänstemannasektion (TCO-S) har i huvudsak lämnat förslaget utan erinran eller avstått från att yttra sig. Sveriges Akademikers Centralorganisation (SACO) har inte velat motsätta sig att förslaget genomföres men har bl. a. väckt frågan om ett uppskov med ändring av tjänstebenämningarna i avvaktan på grundlagberedningens väntade förslag till riksdagsordning.

Förvaltningsstyrelsen får med anmälan av förslaget anföra följande.

Frågan om tjänstebestämmelserna inom riksdagen har kommit i blickpunkten först under senare år. I samband med tillkomsten av en fastare personalorganisation för kamrar och utskott fr. o. m. år 1967 aktualiserades problemet utan att någon lösning kunde ernås.

Det förslag som utredningen lagt fram behandlar tjänstebestämmelserna inom den inre riksdagsförvaltningen och har föregåtts av en genomgång av samtliga hittills brukade tjänstebestämmelser inom detta område. Utredningen har därvid funnit vissa benämningar vara utåt sett vilseledande eller oklara såvitt gäller arbetsuppgifterna inom vederbörande tjänst. Som exempel anges bl. a. tjänstebestämmelserna "*sekreterare*" och "*biträdande sekreterare*". Utredningen har eftersträvat att finna benämningar, som bättre ansluter till göromålen i resp. tjänster (funktionsbenämningar).

Utredningen har å andra sidan funnit att åtskilliga tjänstebestämmelser bör bibehållas, emedan de har gammal hävd inom statsförvaltningen i övrigt och dessutom är väl inarbetade i det allmänna medvetandet. I vissa fall slutligen har utredningen funnit nuvarande tjänstebestämmelser vara intetsägande och snarare ett kännetecken på löneställningen än på arbetsuppgifterna. Utredningen föreslår för sådana fall ändrade tjänstebestämmelser för bl. a. tjänster i den lägre kontorskarriären (*kontorsassistent*), för vaktmästartjänster (*expeditionsassistent*) och för vissa tjänster med tekniska arbetsuppgifter (*materialtekniker*). Benämningarna på mera utpräglade förmanstjänster föreslås dock bibehållas. Förvaltningsstyrelsen får i övrigt hänvisa till utredningens förslag.

De synpunkter som kommit fram vid remissbehandlingen innebär i korthet följande.

SF — som inte har några erinringar mot de av utredningen föreslagna tjänstetitlarna — förutsätter att de föreslagna ändringarna får tillämpning också inom riksdagens verk utanför den inre riksdagsförvaltningen. Förbundet förutsätter vidare att löne- och anställningsvillkoren inte till någon del försämrats till följd av förslaget. Detta gäller bl. a. pensionsringsperioderna för de olika befattningarna. De är knutna till tjänstetiteln och de nu föreslagna titeländringarna får inte medföra försämringar i form av exempelvis höjda pensionsåldrar.

TCO-S har inte funnit titeln "*korrekturläsare*" adekvat med hänsyn till arbetsuppgifterna för dessa tjänstemän utan föreslår att titeln skall vara "*riksdagskorrektor*".

SACO har i sitt remissvar framhållit att SACO-föreningen vid Riksdagen och dess verk varit representerad i utredningen och att dess representant inte funnit skäl att reservera sig mot förslaget i denna del. Organisationen vill därför inte motsätta sig att förslaget genomföres och anför vidare.

"Man kan emellertid knappast undgå intrycket att utredningen inte

arbetat förutsättningslöst. Den starka opinion för ett utnyttjande av prefixet "riksdags" som otvivelaktigt förelegat har inte satt spår i utredningsförslaget annat än i mycket begränsad omfattning. Det är bekant för SACO att meningarna bland berörda tjänstemän är mycket delade rörande lämpligheten av de föreslagna tjänstebestämmelserna. Såvitt avser den personal som SACO företräder ger denna ovisshet anledning att ställa frågan om ett uppskov med ändring av tjänstebestämmelserna kan vara ägnad att leda till större enighet längre fram. Ett skäl härför kunde vara att grundlagberedningens väntade förslag till riksdagsordning rimligen måste komma att innehålla hänvisningar till dessa tjänstemannakategorier med användande av vissa tjänstebestämmelser. En anknytning till beredningens ordval kunde kanske bli den naturliga lösningen i föreliggande situation."

Grundlagberedningens betänkande "Ny regeringsform. Ny riksdagsordning" (SOU 1972: 15) lades fram 2.3.1972. I förslaget till ny riksdagsordning har vissa benämningar tagits upp, främst i avsnittet med bestämmelser om personal och förvaltning (9 kap.). I 1 § omnämnes där val av kammarsekreterare ävensom dennes huvudsakliga arbetsuppgifter. Av specialmotiveringen till 1 § framgår uttryckligen att särskild tjänstebestämmelse kan ges åt kammarsekreteraren oberoende av paragrafen. Utskottens sekreterare omnämnes i 2 §.

De angivna benämningarna bör uppfattas som uttryck för funktionen som sekreterare åt kammare resp. utskott. Detta förhållande synes ha beaktats av utredningen. Något material som ger stöd för ändringar i förhållande till utredningsförslaget innehåller sålunda inte grundlagberedningens förslag till ny riksdagsordning.

Förvaltningsstyrelsen är medveten om att en diskussion av tjänstebestämmelser alltså ger utrymme för skiftande åsikter och värderingar och att skäl av varierande styrka alltså kan anföras gentemot varje ändringsförslag. Sett mot denna bakgrund finner förvaltningsstyrelsen utredningsförslaget förtjänstfullt och föreslår att det genomföres med alltså ett undantag. Det gäller benämningen "biträdande utskottssekreterare", som föreslagits få ersätta de hittillsvarande benämningarna "föredragande" och "biträdande sekreterare". Arbetsuppgifterna för ifrågavarande tjänstemän innebär ett ganska stort mått av självständighet med huvudsaklig inriktning på föredragning av ärenden i utskotten. Förvaltningsstyrelsen förordar här benämningen "föredragande", vilken alltså bibehålles för de tjänster som redan har denna benämning och införes i utbyte mot benämningen "biträdande sekreterare".

Vad därefter gäller frågan om att utsträcka reformens verkningar även till riksdagens verk finner förvaltningsstyrelsen att denna fråga bör övervägas i annat sammanhang såsom i samband med löneförhandlingar. Härvid torde en genomgång av de olika tjänstetyperna få ske på samma sätt som beträffande tjänsterna inom den inre riksdagsförvaltningen.

Styrelsen föreslår att de nya tjänstebestämmelserna genomföres fr. o. m. 1.1.1973. Såsom utredningen anför och som understrukits vid remissbehandlingen bör förslaget vid genomförandet inte föranleda några konsekvenser i löne- eller pensionshänseende. Gällande pensioneringsperioder torde sålunda även i fortsättningen böra tillämpas. Det torde få ankomma på förvaltningsstyrelsen att vidtaga de åtgärder i form bl. a. av ändringar av personalförteckningarna, som blir följden av ett bifall till förslaget.

Hemställan

Riksdagens förvaltningsstyrelse hemställer
att riksdagen

1. med verkan fr. o. m. den 1 januari 1973 godkänner de förslag till tjänstebestämmelser inom den inre riksdagsförvaltningen, som förvaltningsstyrelsen ovan förordat;
2. bemyndigar riksdagens förvaltningsstyrelse att vidtaga de åtgärder som erfordras för att genomföra förslaget.

I avgörandet av detta ärende har deltagit, förutom undertecknad ordförande, herrar Larsson i Staffanstorp, Wärnberg, Adamsson och Andersson i Örebro, fru Kristensson samt herrar Wåå och Larsson i Borby.

RIKSDAGENS FÖRVALTNINGSSTYRELSE

På styrelsens vägnar

HENRY ALLARD

/Magnus Huss

Reservation

av fru Kristensson såvitt avsåg förslaget till tjänstebestämmelser för utskottens sekreterare.

Bilaga

RIKSDAGENS
FÖRVALTNINGSKONTOR
Utredningen för översyn av
tjänstebenämningar inom riksdagen

Till riksdagens förvaltningsstyrelse

I motion I: 1228 till 1970 års riksdag togs frågan upp om tjänstetitlar för riksdagens, främst utskottens, personal. Motionären fann det otillfredsställande att högt kvalificerade tjänstemän skall benämnas sekreterare, biträdande sekreterare etc., särskilt om de skall stanna en längre följd av år hos riksdagen. Förhållandet strider klart mot vad som är gängse inom förvaltningen, t. ex. inom departementen. Sammansatta konstitutions- och bankoutskottet instämde i dessa synpunkter men fann det inte vara lätt att finna lämpliga benämningar. Frågan borde emellertid kunna lösas inom riksdagen lika väl som annorstädes. Det finge bli en uppgift för förvaltningsstyrelsen att överväga frågan och framlägga förslag för riksdagen. Riksdagen lämnade sedermera utan erinran vad utskottet anförde i denna del (KBaU 1970: 1).

I samband med förhandlingarna hösten 1970 rörande löneställningen för tjänsterna i enkammarriksdagens förvaltnings- och personalorganisation aktualiserades även frågan om tjänstebenämningarna inom riksdagen. I förhandlingsprotokoll 26.10.1970 antecknades att parterna var överens om att bilda en arbetsgrupp för denna fråga med avsikt att resultatet skulle kunna beaktas i 1971 års avtal.

Riksdagens förvaltningsstyrelse beslöt 3.3.1971 att tillsätta en utredning bestående av sex ledamöter, tre från arbetsgiversidan och tre från arbetstagarsidan, för att utreda frågan om tjänstebenämningar inom riksdagen och avge förslag till förvaltningsstyrelsen.

Två skrivelser rörande tjänstebenämningar har varit tillgängliga för utredningen under dess arbete. I den ena skrivelsen, som lämnats in av sektion 2 inom förutvarande Civilförvaltningens Personalförbund, föreslås benämningen "assistent" som ny titel för vaktmästarna inom riksdagen. I den andra skrivelsen, som lämnats in av tjänstemännen inom korrekturdetaljen, föreslås att tjänstebenämningen "korrekturläsare" ändras till "riksdagskorrektor".

Utredningen¹ får efter fullgjort arbete härmed överlämna förslag till ändrade tjänstebenämningar inom den inre riksdagsförvaltningen (*bilaga 1*).

¹ Riksdagsman Erik Wörnberg, ordförande, bibliotekarien Torsten Dahl, sekreteraren Leif Ekberg, tf direktören Magnus Huss, kammarsekreteraren Sune K. Johansson och övervaktmästaren Sigfrid Larsson

Utredningen har behandlat tjänstebenämningarna inom den inre riksdagsförvaltningen. Tjänstebenämningarna vid riksdagens verk har där-
emot ansetts ligga utanför utredningsuppdraget. Intet hindrar emeller-
tid att förslaget kan vara vägledande vid en genomgång av tjänstebe-
nämningarna inom verken i samband med löneförhandlingar eller
eljest.

Vissa nu brukade tjänstebenämningar inom riksdagen torde utåt sett
vara vilseledande eller oklara såvitt gäller arbetsuppgifterna inom ve-
derbörande tjänst. Hit hör exempelvis tjänstebenämningarna "sekrete-
rare" och "biträdande sekreterare" samt i någon mån också "kammar-
sekreterare", "stenograf" och "direktör". En strävan har därför varit att
finna benämningar som bättre ansluter till göromålen i resp. tjänster
(funktionsbenämningar).

En genomgång av hittills brukade tjänstebenämningar inom den inre
riksdagsförvaltningen (*bilaga 2*) har vidare gett vid handen att åtskilliga
tjänstebenämningar torde böra bibehållas, eftersom de har hävd inom
statsförvaltningen i övrigt och i flertalet fall dessutom är väl inarbetade
i det allmänna medvetandet. Andra tjänstebenämningar åter framstår
som tämligen intetsägande och utgör i många fall ett kännetecken på
löneställningen snarare än på arbetsuppgifterna. Med hänsyn härtill har
utredningen funnit sig böra föreslå ändrade benämningar för bl. a.
tjänster i den lägre kontorskarriären (kontorsassistent), för vaktmästar-
tjänster (expeditionsassistent) och för vissa tjänster med tekniska arbets-
uppgifter (materialtekniker).

Benämningarna på mer utpräglade förmanstjänster föreslås bibehållas.

Utredningen har inte funnit sig kunna acceptera den föreslagna tjäns-
tebenämningen "riksdagskorrektor" och har heller inte varit i stånd att
framlägga förslag till annan benämning på vederbörande tjänstemän.
Utredningen föreslår därför inte någon förändring av tjänstebenäm-
ningen "korrekturläsare".

Med förslaget bör enligt utredningens uppfattning icke följa några
konsekvenser i löne- eller pensionshänseende. Om förslaget genomföres
bör allenast en översättning ske till de nya tjänstebenämningarna med
bibehållande i övrigt av gällande lönegrader och pensioneringsperioder.

De i utredningen deltagande företrädarna för de lokala personalför-
eningarna har under arbetets gång samrått med sina föreningar be-
träffande förslaget olika detaljer.

Utredningens förslag, som är enhälligt, föreslås träda i kraft 1.1.1972.

Stockholm den 13 maj 1971

ERIK WÄRNBERG

LEIF EKBERG

SUNE K. JOHANSSON

TORSTEN DAHL

MAGNUS HUSS

SIGFRID LARSSON

*Bilaga I***Förslag rörande tjänstebestämmelser inom den inre riksdagsförvaltningen****A. Förslag av generell natur***Kontorstjänster*

Benämningen "*kontorsassistent*" ersätter benämningen på tjänster med arbetsuppgifter som f. n. utförs av "kansliskrivare", "kontorsskrivare" eller "assistent".

Vaktmästartjänster

Benämningen "*expeditionsassistent*" ersätter benämningen på tjänster med arbetsuppgifter som f. n. utförs av "vaktmästare" (extra personal med portvaktsgöromål), "riksdagsvaktmästare", "förste riksdagsvaktmästare", "förste expeditionsförman" eller "övervaktmästare".

Tjänster med tekniska arbetsuppgifter

Benämningen "*materialtekniker*" ersätter benämningen på tjänster med arbetsuppgifter som f. n. utförs av "hantverkare", "förste reparatör" eller "tekniker".

Anm. 1. Benämningarna av tjänster på övergångsstat, dvs. ordinarie tjänster av avvecklingskaraktär, berörs icke av förslaget.

2. Benämningarna "ekonomibiträde", "receptionist", "expeditionsföreståndare", "verkmästare", "ingenjör", "reservstenograf", "dokumentalist" och "intendent" bibehålls.

3. Om annat ej framgår särskilt berörs nedan förtecknade tjänster icke av förslaget: "kanslist", "byråassistent", "förste byråassistent", "revisor", "byråsekreterare", "förste byråsekreterare", "byrådirektör", "avdelningsdirektör" och "byråchef".

B. Förslag berörande tjänster inom vissa organ*Kammaren*

Benämningen "kammarsekreterare" ersätts av benämningen "riksdagsdirektör".

Benämningen "biträdande sekreterare" ersätts av benämningen "biträdande kammarsekreterare".

Benämningen "avdelningsdirektör" ersätts av benämningen "kanslichef".

Benämningen "förste stenograf" ersätts av benämningen "förste riksdagsstenograf".

Benämningen "stenograf" ersätts av benämningen "riksdagsstenograf".

Benämningen "stomnotarie" ersätts av benämningen "protokollssekreterare".

Utskotten

Benämningarna "sekreterare" och "internationell sekreterare" ersätts av benämningen "kanslichef".

Benämningarna "föredragande" och "biträdande sekreterare" ersätts av benämningen "biträdande utskottssekreterare".

Förvaltningskontoret

Benämningen "direktör" ersätts av benämningen "förvaltningsdirektör".

Bilaga 2

Förteckning övertjänstebenanämningar inom den inre riksdagsförvaltningen

Kammaren

Assistent A 15

Avdelningsdirektör B 6

Byråassistent A 19

Byråassistent, förste A 21

Byråsekreterare, förste A 24, A 23 (övergångsstat)

Kammarsekreterare C 5

Kansliskrivare A 11

Kanslist högst A 17

Kanslist, förste A 19 (övergångsstat)

Sekreterare, biträdande C 2, arv.

Stenograf A 27, arv. lgr. A 21

Stenograf, förste, arv. lgr. A 26

Stenograf, reserv-, arv.

Stomnotarie, arv.

Utskotten

Avdelningssekreterare C 2 (övergångsstat)

Byråassistent A 19

Byrådirektör högst A 28

Föredragande C 2

Kansliskrivare A 11

Kanslist högst A 17

Kontorsskrivare A 13

Sekreterare C 3

Sekreterare, biträdande högst C 1

Sekreterare, internationell C 3, högst C 1

Förvaltningskontoret

Assistent, A 17, A 15

Avdelningsdirektör, B 6, högst B 6

Byråassistent A 19

Byråchef C 2

Byrådirektör A 30, A 28, högst A 28, A 26

Byråsekreterare högst A 24

Direktör C 5

Dokumentalist arv lkl. A 22

Ekonomibitråde högst A 9

Expeditionsförman, förste A 13

Expeditionsföreståndare A 17

Hantverkare A 12, arv. lkl. A 12

Ingenjör A 19, A 23

Intendent A 21

Kansliskrivare A 11

Kontorsskrivare A 13

Korrekturläsare A 23, arv. lkl. A 24

Maskinförman A 14 (övergångsstat)

Materialförvaltare A 15 (övergångsstat)

Receptionist A 13

Reparatör A 11 (övergångsstat)

Reparatör, förste A 13

Revisor A 19

Riksdagsvaktmästare högst A 9

Riksdagsvaktmästare, förste A 11

Tekniker A 17, A 15

Vaktmästare arv.

Verkmästare A 17

Verkstadsförman A 14 (övergångsstat)

Övervaktmästare A 15

Övervaktmästare A 14 (övergångsstat)

